

Momčad toga popularnog kluba prešla je iz Splita u proljeće 1944. godine na Vis. Tu je 7. svibnja klub obnovljen te je pod imenom tima Narodnooslobilačke vojske Jugoslavije svojim nastupima mnogo pridonio popularizaciji NOR-a u savezničkim zemljama

Sportaši iz gradova masovno su sudjelovali u narodnooslobodilačkoj borbi. Posebno valja spomenuti sportski klub „Split“, koji je bio snažno uporište Partije u predratnom Splitu. Njegova nogometna momčad, gotovo kompletna, još je 12. kolovoza 1941., otišla u Prvi splitski partizanski odred i većinom izginula. Potkraj 1943., ponila je prvi put zamisao o obnovljanju „Hajduka“ u okviru Narodnooslobodilačke vojske i partizanskih odreda Jugoslavije. Bilo je to u oslobođenom Livnu, gdje su se upravo održavala razna sportska natjecanja među partizanskim jedinicama. Ostvarivanje zamisli o osnivanju partizanskog „Hajduka“ osujetila je, na kratko, šesta neprijateljska ofenziva...

Nakon trogodišnje fašističke zabrane nastupanja i konfiskacije imovine, suprotstavljanja talijaniziranju Dalmacije, veći broj igrača i članova uprave „Hajduka“ aktivno se uključuje u Narodnooslobodilački pokret Hrvatske. Unatoč teroru i opasnosti da bi se mogla otkriti namjera njihova ilegalnog odlaska iz Splita, svi igrači „Hajduka“ odazivaju se pozivu da krenu na oslobođeni teritorij. Probijanje kopnom i prebacivanje do Visa bilo je vrlo teško i složeno, jer je trebalo prijeći teritorij zaposjednut od njemačko-ustaških garnizona i brojnih zasjeda. Opasnost se umnogome uvećala alarmom iz Splita o bijegu igrača „Hajduka“ i naređenjem da se oni po svaku cijenu pohvataju.

Uplovljenjem u slobodnu, partizansku višku luku (2. svibnja 1944. godine) uspješno je okončana jedna složena akcija. Njezini rezultati su znani. Ostvarene su pretpostavke za formiranje „Hajduka“ kao tima NOV i POJ. Nogometaši i članovi uprave okupili su se na otoku Visu i na dan Sv. Duje (7. svibnja) upriličili skupštinu kluba, izabrali novo rukovodstvo, trenere i kapetana momčadi. HŠK „Hajduk“ je preimenovan u „Hajduk NOVJ“, a igrači imaju i nove dresove sa zvijezdom petokrakom.

Samo šest dana poslije održane skupštine „Hajduk“ je odigrao prvu utakmicu kao tim NOV i POJ. Pred nekoliko tisuća oduševljenih boraca NOV i savezničkih vojnika, „Hajduk“ je pobijedio momčad britanske vojne jedinice „Queens Regiment“ sa 7:1. Evo i prvog sastava momčadi „Hajduka“: Čulić, Kaliterna, J. Matošić, Luštica, Bjelanović, Bakotić, Čubašić, Batinić, F. Matošić, Alujević i Radovniković. „Hajduk“ je na Visu do odlaska u južnu Italiju odigrao još tri utakmice. U Italiju „Hajduk“ odlazi 2. lipnja 1944. godine. Slijede turneje po Sredozemlju i Bliskom istoku. Ratna momčad „Hajduka“ do listopada 1945., nastupala je na tri kontinenta u sedam država, u 44 grada, odigravši 113 utakmica.

B. M.